

3025

۱۰

۲۲۸

۵۰

بسم الله الرحمن الرحيم

www.Ketab.ir

نماز

چشمه سار زلال الهی

www.Ketab.ir

سرشناسه	: درى نجفآبادى، قربانعلی، ۱۳۲۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: نماز چشمه سار زلال الهی است/ مولف قربانعلی درى نجفآبادى.
مشخصات نشر	: قم: واصف لاهیجی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۸ ص.
شابک	: 978-600-7360-39-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
داشت	: کتابنامه به صورت زیر نویس.
موضوع	: نماز
موضوع	: Salat
موضوع	: نماز -- جنبه های قرآنی
موضوع	: Salat -- Qur'anic teaching
موضوع	: نماز -- احادیث
موضوع	: Salat -- Hadiths
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ن ۵۴/د ۱۸۶ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۷۹۶۳۸

نماز چشمه سار زلال الهی است

مولف : قربانعلی درى نجف آبادی

ناشر : واصف لاهیجی

چاپ : موسسه چاپ و نشر واصف

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۷

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۶۰-۳۹-۲

قیمت : ۱۸۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۶	مقدمه.....
۱۱	نماز معراج الهی.....
۲۳	پارساترین مردم.....
۲۵	پیراز صفات کود کانه.....
۲۶	عوامل تقرب به پروردگار.....
۲۹	ذات.....
۳۴	جایگاه ذان و افاض.....
۳۶	جایگاه و اهمیت اذان.....
۳۸	اذان و معانی فصول آن.....
۳۸	مقام اول؛ صفات ذات.....
۳۹	مقام دوم؛ مقام علم و معرفت الله.....
۴۰	مقام سوم؛ قدرت خداوند متعال.....
۴۲	مقام چهارم؛ حلم، جود و کرم خداوند.....
۴۳	مقام پنجم؛ بسیار بخشنده و کریم.....
۴۴	مقام ششم؛ خداوند هرگز قابل توصیف نخواهد بود.....
۴۶	مقام هفتم: مقام جمع الجمع؛ جمع بین صفات جمال و جلال؛ مقام وحدت مطلقه.....
۵۷	برنامه مقام نبوت و رسالت.....
۵۸	مقام شهادت به رسالت.....
۶۵	گناهان و آثار سوء آن.....
۸۰	انسان در جستجوی کمال.....
۸۲	از خاک تا افلاک.....
۸۳	- اهداف خلقت انسان.....
۸۴	- اهداف آفرینش انسان در سخنان آن بزرگوار.....
۸۶	نیاز انسان به تربیت.....
۸۷	نماز و عبادت در مکتب انبیاء علیهم السلام.....

۸۸.....	عبادت و نماز بهترین وسیله تربیت.....
۹۳.....	نماز و یاد خدا.....
۹۳.....	آثار یاد خدا.....
۹۴.....	پرهیزکاران و یاد خدا.....
۹۵.....	دنیا مسبب اولیاء خداست.....
۹۷.....	یگانه نماز در میراث علوی علیه السلام.....
۱۱۰.....	راههای تحصیل اخلاص و حضور قلب در نماز.....
۱۱۱.....	بهارت روضو.....
۱۱۴.....	سر بلند اذان گویان در قیامت.....
۱۱۴.....	اجر شهید برای اذان گویان.....
۱۱۴.....	آمرزش گناهان.....
۱۱۶.....	آداب نماز.....
۱۱۸.....	رهبران الهی و اقامه نماز.....
۱۲۱.....	حکومت اسلامی و اقامه نماز.....
۱۲۳.....	اقامه نماز علامت حیات طیبه الهی در جایگاه امام.....
۱۲۴.....	امام علیه السلام در حالت وضو.....
۱۲۷.....	سیمای امام علیه السلام در حال نماز.....
۱۲۷.....	سیمای امیرالمؤمنین علیه السلام.....
۱۲۸.....	آموزش نماز و طهارت به فرزندان.....
۱۳۰.....	تهجد و شب زنده داری.....
۱۳۱.....	قرآن کریم و آیت بودن شب.....
۱۳۳.....	سنت و سیره رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم.....
۱۳۵.....	سیره پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و برنامه های شب.....
۱۳۸.....	قرآن کریم و صفات اولوا الألباب.....
.....	امام سجاد علیه السلام و دعای روز عرفه.....
۱۴۵.....	عبادت از روی حب.....
۱۴۸.....	روز جمعه، نماز جمعه.....

۱۴۹.....	روایات.....
۱۵۰.....	حضور زندانیان در نماز جمعه.....
۱۵۲.....	تخلف از نماز جمعه موجب هلاکت است.....
۱۵۳.....	نماز گزاران و عبادتگاران سه دسته‌اند.....
۱۵۵.....	نماز جماعت.....
۱۵۷.....	نماز جماعت در آغاز بعثت.....
۱۵۷.....	شرایط امام جماعت از منظر احادیث.....
۱۶۰.....	شرایط امام جماعت.....
۱۶۰.....	نماز جماعت.....
۱۶۱.....	عدم حضور در جماعت.....
۱۶۲.....	کیفیت امامت در نماز جماعت (وعایت حال ضعفا).....
۱۶۳.....	نماز عید فطر و قربان.....
۱۶۴.....	سیمای شیعه.....
۱۶۶.....	خشوع امیرالمومنین علیه السلام در نماز.....
۱۷۰.....	بخشنامه امیرالمؤمنین علیه السلام درباره اوقات نمازها.....
۱۷۱.....	آموزش‌های دینی و نماز.....
۱۷۷.....	سجده.....
۱۸۰.....	اسرار نماز.....
۱۸۳.....	نگاهی به "قرب فرائض و نوافل".....
۱۸۳.....	اشاره به احادیث قرب فرائض و نوافل.....
۱۹۸.....	قرب فرائض و قرب نوافل.....

مقدمه

«قال الله العظيم: فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ * مُبِينٌ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ * مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ!»

«پس تمامی توجه و جهت گیری هایت را بدون انحراف به سوی دین حق و صراط مستقیم توحید روی آور، این فطرت و سرشت الهی است که خداوند انسان ها را بر اساس آن آفریده است و هرگز در خلقت خداوند تبدیلی و تغییری نخواهد بود. این است دین پایدار و استوار و لکن بیشتر مردم، این حقیقت اصیل و ریشه دار را نمی بینند، به سوی او روی آورید و انا به کنید و پروا پیشه سازید و نماز را برپا دارید و اقامه کنید و از شرکین فاصله بگیرید. از کسانی که در دینشان تفرقه افکندند و آن را فرقه فرقه کردند و گروه گروه شدند، و هر گروهی به آن چه نزدشان بود شادمان شدند».

انسان ترکیبی از جسم و روح و ماده و معناست و گوهر جامع و کون جامع است و به معنویت نیاز دارد و بدون معنویت و ارتباط با خداوند دچار حیران ابد و خواریت و نکبت دنیا و آخرت خواهد شد. خمیر مایه وجودی انسان ها بر توحید و معرفت الله استوار است و هرگونه گرایش غیر الهی به نوعی شرک و موجب تباهی همه سرمایه های الهی و حسرت و حرمان ابدی خواهد شد. در آیات سوره مبارکه روم پس از آن که به نشانه های با عظمت الهی اشاره فرموده و پس از توحید می دهد و براهین فراوان توحیدی اقامه می فرماید؛

«وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهُ قَانُونٌ * وَهُوَ الَّذِي يُبْدِئُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ هُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ»

آن گاه از شرک و هواپرستی که موجب سقوط در مهالک و دوری از رحمت خداوند را بخود بیگانگی انسان و پیروی از هواهای نفسانی و تمایلات بی پایه و ناآگاهانه و جاهلانه و گمراهی ذاتی بشر و تنهایی و بی کسی خفت بار خواهد شد نهی فرموده و آثار و عواقب شرک و انحراف از توحید و صراط مستقیم هدایت الهی را با مثالی بسیار آموزنده و شیرین توضیح فرموده است.

^۱ سوره روم / ۳۰ تا ۳۲

^۲ سوره روم / ۲۶ و ۲۷

آن گاه در آیات ۳۰ تا ۳۲ سوره مبارکه روم به یک اصل روشن در نظام آفرینش که اصل فطرت الهی و توحیدی انسان هاست اشاره فرموده و نخست به پیامبر عظیم الشان اسلام صلی الله علیه و آله و سلم دستور می دهد که با تمامی وجود جهت اقامه دین حق و حنیف و صراط مستقیم توحید بپا خیزد: **فَاقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا^۱**

و این طریق استوار و پایدار الهی است و ریشه در تکوین و تشریع دارد و هرگز قابل تغییر و تبدیل نمی شد. و آن گاه به همگان دستور انابه به سوی خداوند متعال و حرکت در مسیر فطرت الهی و توحید و تقوا و توبه و انابه و اقامه نماز فرمان می دهد و راه های تعالی و تکامل انسان و حرکت از قوه به فعلیت و بلوغ الهی انسان ها و مسیر کمال و وصل به مقام قرب الی الله و ولایت الهی است.

در این آیات کریمه، اقامه دین و اقامه نماز و تقوا و انابه و پرهیز از شک به عنوان شاهراه سعادت و حرکت در مسیر حیات طاهره الهی و دوری از فرقه گرای و انحرافات تأکید شده است؛ **«مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ»**

آری؛ «مُنِيبِينَ إِلَيْهِ، وَاتَّقُوهُ، وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ؛ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ»؛ چهار دستور روشن که بیان فطرت الهی است و از انسان ها خواسته شده تا دین و نماز را اقامه کنند.

دین برنامه زندگی و ناموس خلقت و چراغ راه و سرمایه سعادت است، دین حیات طیبه است، این است صراط مستقیم هدایت الهی و فطرت و آفرینش خداوند عزیز حکیم و هر گونه روش و منش و شیوه ی دیگر، جز سقوط و هلاک چیزی در پی نخواهد داشت.

آری! رمز سعادت جوامع بشری را در این اصول و پیروی از فطرت و توحید باید جستجو کرد.

موضوع مهم، مسئولیت عظیم همه ما در اقامه دین است که در این آیه کریمه به دو نوع اقامه اشاره فرموده است:

الف- اقامه دین

ب- اقامه نماز

^۱. سوره روم / ۳۰

^۲. سوره روم / ۳۱

اقامه دین جز با اقامه نماز محقق نخواهد شد و به فرموده پیامبر عظیم الشان اسلام صلی الله علیه و آله و سلم لا خیر فی دین لا صلاة فيه^۱؛ دینی که دارای نماز نباشد خیر ندارد.

و یا فرمودند: الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ^۲؛ نماز، ستون دین است.

آری، نماز ستون خیمه دین است و جز در سایه ی نماز خیمه دین به پا نخواهد شد و نماز آن عمود و ستونی است که خیمه بر آن برافراشته می شود.

در آیات فراوان دیگری به این حقیقت اشاره شده که باید دین را بر پا داشت و همواره فرموده اند اقامه و برپاداشتن نماز، ستون دین است. آری دین را باید پیا داشت و تجلی و نماد اقامه دین در اقامه نماز متبلور است.

نماز برنامه زندگی است، معجونی است که تمامی زوایای زندگی را پوشش می دهد و راه و مسیر صحیح زندگی را ترسیم میکند. در این آیات کریمه، چهار اصل بسیار روشن و انسان ساز بیان شده که حقیقت ایمان و دین را ارائه فرموده و راه را در برابر غی و ضلال تبیین نموده است تا دلدادگان کوی وصال راهی به سوی معبود و روزنه ای به صورت معشوق پیدا کنند و در آن راه به فضل خداوند گام بردارند. ان شاء الله تعالی

اقامه نماز توصیه ارزشمند و انسانساز حضرت ابراهیم علیه السلام و دعای آن حضرت در حق خود و فرزندان و امت اسلامی است.

در سوره مبارکه ابراهیم علیه السلام، از آیات ۳۵ تا ۴۱ به عنوان یکی از عالی ترین اهداف الهی و یا تبیین فطرت و سرشت عظیم ربوبی انسان ها و سیر ملکوتی جانها از خداوند خواسته شده تا توفیق اقامه نماز عنایت فرماید.

آن حضرت نخست برای خود و آن گاه برای فرزندانش از خداوند این توفیق بزرگ را خواستند و ده؛ «رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ^۳»
در بنای کعبه معظمه نیز فرمود:

۱. کامل ابن اثیر / ج ۲ / ص ۵۴۲.

۲. کنز العمال / ۱۸۸۸۹.

۳. سوره ابراهیم / ۴۰.

«رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْنِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ»^۱؛ پرورد گارا! من بعضی از فرزندانم را در سرزمین بی آب و علفی، در کنار خانه ای که حرم توست، ساکن ساختم تا نماز را برپا دارند. تو دلهای گروهی از مردم را متوجه آنها ساز و از ثمرات به آنها روزی ده شاید آنان شکر تو را بجای آورند!

و البته این وصیت ابراهیم علیه السلام و یعقوب علیه السلام است؛ «و وَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اسْطَفَى لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ»^۲

اُمّ کُتُومُ شَهِدَا اِنْ خَضَرَ قُوبُ الْمَوْتِ اِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ الْهَكَ وَ اِلَهَ آبَائِكَ اِبْرَاهِيمَ وَ شَمَاعِيلَ وَ سِحَاقَ اِلَهًا وَاحِدًا وَ نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ^۳

این توصیه حضرت لقمان به فرزندش است که «یا بُنَى اَقِمِ الصَّلَاةَ»^۴

این سخن عیسی روح الله علیه السلام در تپهواره است که: «قَالَ اِنِّي عَبْدُ اللَّهِ اَتَانِي الْكِتَابُ وَ جَعَلَنِي نَبِيًّا وَ جَعَلَنِي مُبَارَكًا اَیْنًا مَا كُنْتُ اُنْصِي بِالْاَمْرِ الزَّكَاةَ مَا دُمْتُ حَيًّا»^۵

آری عبودیت که مظهر و نماد آن نامه نماز است، درس بزرگ پیامبران عظیم الشأن الهی و توصیه بزرگ خداوند و آن بزرگواران به همه بشریت و امت اسلامی است.

خداوند به همه ما توفیق دهد تا این درس بزرگ را برپا داریم. ان شاء الله

در این نوشتار که مربوط به سال امیرالمؤمنین علی علیه السلام است، نویسنده بیشتر سعی کرده تا به موضوع نماز از طریق روایات رسیده از امیرالمؤمنین علی علیه السلام بپردازد. نمونه هایی از سخنان آن حضرت را در این رابطه ترجمه و توضیح دهد.

البته حقیقت نماز که با ولایت عجین شده و روح نماز و سجود و رکوع و تقوا و طهارت از دسترسی این ناچیز خارج است و مرغ بال وهم و خیال نیز به عتقای وجود آن گوهر وجود و استعداده علم هرگز دسترسی نخواهد یافت.

^۱. سوره ابراهیم / ۳۷

^۲. سوره بقره / ۱۳۲ و ۱۳۳

^۳. سوره لقمان / ۱۷

^۴. سوره مریم / ۳۰ و ۳۱

آری راه روشن دین و صراط مستقیم اهل یقین را باید در خاندان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم جستجو کرد و امروز آن بزرگواران حجت بالغه الهی، صراط مستقیم ربانی، عقل کل، هادی سبل، میزان الاعمال، حقیقت اسم و ولایت، گوهره شفا بخش مکتب، مصباح هدایت، آیه نور، اهل ذکر، امامان و پیشوایانی که یهدون بالخیرات هستند، مایه آرامش و آسایش، کرامت و عدالت، اولوالامر، اولوا النهی، آیات بینات، دلائل اضحات ظاهرات، مفتاح غیب، اوعیه و خزائن مشیه الله، ثقل اصغر، مفسر و مبین ثقل اکبر، راهنمای جان های تشنه و قلب های شیفته و دل های آماده اند و جز راه مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و خاندان پاکش راه های دیگر برای نجات و لغزش در امان نبوده و نخواهد بود. خداوند ما را به راه راست هدایت فرماید. ان شاء الله.

امیدوارم که این کتاب برای همگان نافع و برای حقیر ذخیره ی آخرت باشد.

بمنه و کرمه

دری نجف آبادی

آذر ماه ۹۶